

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ, ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Πληροφορίες : Ι. Μπουσδούνης
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : deae@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210 344 2191

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

Μαρούσι, 05 / 08 /2024
Αρ. πρωτ. 90219/Δ3

ΠΡΟΣ :

- 1) Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- 2) Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- 3) Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) (μέσω των Π.Δ.Ε.)
- 4) Σύμβουλοι Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. και Δ.Ε.)

ΘΕΜΑ: «Διευκρινιστικές οδηγίες του άρθρου 8 του ν. 3699/2008 (Α' 199) σχετικά με την εισήγηση/γνώμη για μείωση του αριθμού μαθητών σε τμήματα των Σ.Μ.Ε.Α.Ε.»

Κατόπιν ερωτημάτων που τέθηκαν στην υπηρεσία μας, σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του **ν. 3699/2008 (Α' 199)**: «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», ισχύουν τα εξής:

Στην παράγραφο **1 του άρθρου 8 του ν. 3699/2008 (Α' 199)**, ορίζεται:

α) «Ο αριθμός των μαθητών σε κάθε τμήμα των Ειδικών Νηπιαγωγείων και των Ειδικών Δημοτικών Σχολείων ορίζεται από κατ' ελάχιστον τέσσερις (4) έως κατ' ανώτατο όριο επτά (7) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός μπορεί να μειώνεται με κατώτατο όριο τους τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα, με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης κατά τη διατύπωση της εισήγησης λαμβάνει υπόψη του σχετική απόφαση του συλλόγου διδασκόντων, καθώς και γνώμη του οικείου ΚΕΔΔΥ και του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.»

β) «Ο αριθμός των φοιτούντων μαθητών στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια ανά τμήμα γενικής παιδείας, τομέα ή ειδικότητας ορίζεται από κατ' ελάχιστον πέντε (5) έως κατ' ανώτατο όριο εννέα (9) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός δύναται να μειώνεται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Η εισήγηση του Διευθυντή Εκπαίδευσης διατυπώνεται ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων, εισήγηση του ΚΕΔΔΥ και σύμφωνη γνώμη του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.» «Το κατώτατο όριο του αριθμού των μαθητών σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι οι τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα.»

γ) Ο αριθμός των μαθητών σε κάθε τμήμα των Ε.Ε.Ε.Κ. ορίζεται από κατ' ελάχιστον τέσσερις (4) έως κατ' ανώτατο όριο επτά (7) μαθητές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός δύναται να μειώνεται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Διευθυντή Εκπαίδευσης. Η εισήγηση του Διευθυντή Εκπαίδευσης διατυπώνεται

ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων, εισήγηση του ΚΕΔΔΥ και σύμφωνη γνώμη του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.» «Το κατώτατο όριο του αριθμού των μαθητών σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι οι τρεις (3) μαθητές ανά τμήμα.».

Από τη συνδυαστική εφαρμογή των ανωτέρω, προκύπτει ότι:

α) Η μείωση του αριθμού μαθητών/μαθητριών στο κατώτατο όριο αφορά μόνο σε «εξαιρετικές περιπτώσεις».

β) Η αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων, η εισήγηση/γνώμη του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. και η γνώμη του Συμβούλου Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης είναι διακριτά έγγραφα στα οποία θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς ο όρος «εξαιρετικές περιπτώσεις», έτσι ώστε να αιτιολογείται πλήρως γιατί ο/η συγκεκριμένος/η μαθητής/μαθήτρια εντάσσεται στην έννοια της εξαιρετικής περίπτωσης που θέτει ο νόμος.

γ) Η εισήγηση/γνώμη των ΚΕΔΑΣΥ και των Συμβούλων Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, όπως και η αιτιολογημένη πρόταση του συλλόγου διδασκόντων, για τις «εξαιρετικές περιπτώσεις» πρέπει να τεκμηριώνεται απόλυτα μετά από επεξεργασία τόσο των γενικών δεδομένων λειτουργίας της ΣΜΕΑΕ όσο και των στοιχείων που περιέχονται στους ατομικούς φακέλους των μαθητών/τριών που προτείνονται να φοιτήσουν σε τμήμα με μειωμένο αριθμό μαθητών/τριών. Ιδιαίτερα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να αναφέρονται στην εισήγηση/γνώμη συγκεκριμένες παραπομπές στα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης των μαθητών/τριών που εφαρμόστηκαν τη χρονιά που προηγήθηκε της εισήγησης/γνώμης και, επίσης, να αναφέρουν συγκεκριμένες προτάσεις για τον σχεδιασμό των νέων Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης, ώστε να εξασφαλίζεται η προστιθέμενη αξία του τμήματος με μειωμένο αριθμό μαθητών/τριών. Η απλή επανάληψη των χαρακτηριστικών των μαθητών/τριών που περιλαμβάνεται στις σχετικές διαγνώσεις/αξιολογικές εκθέσεις και η εστίαση μόνο στις «δυσκολίες» των μαθητών/τριών, από μόνη της δεν υποστασιοποιεί την έννοια «εξαιρετικές περιπτώσεις», που τίθεται εκ του νόμου.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕ, ΔΕ & ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

Εσωτερική Διανομή:

Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης